

Şerife GÜZE

Kısa Öykü Yarışması İkincisi

Rumuz: Güleç

KADINCIK ANA; GÜL,TER,EMEK

Bozkırın ortasında kadın olmak, direnmek, dayanmak, mücadele etmek demek. Her gün yeni bir umutla uyanmak, hakkın rızası, evlad-u iyalin iaşesini temin etmek için alın teri dökmek demek. Bu mücadelede başımızda, önümüzde, yol gösteren... Düşerse elimizi tutup kaldıracak, bize kol kanat gelecek Fatma Ana var. Zaten, O bizimle beraber olduktan sonra evelallah her işimiz kolay olur.

Fatma Ana, tan yeri ağarmadan uyanırdı her sabah. Diz çöker, bel büker, Mevla'ya için için yalvarırdı; Sen kara gece de, kara karıncayı gören Rab'sın. Her an hazır ve nazırsın. Bu gözümüz seni görmek için, bu dilimiz ismini zikr etmek için, bu kalp, bu akıl yarattıklarını fikr etmek için. Sen nimetlerini bol eyle. Arttır eksiltme... Taşırt döktürme... Binbir emekle çalışan, didinen köylünün mahsulatını bol eyle. Helalinden bol kazanç nasip eyle.

Seher de kuşlar şakırken yola düşer. İki tarafı, kavak ağaçlarıyla çevrili uzunca bir yoldan yürürdü. Kadınların her zaman mücadele halinde olmasını isterdi. Erkeklerin, gerektiği zaman yanında, gerektiğinde önünde, bir ve beraber olmasını isterdi. Yol boyunca dilinde bu minvalde şiirler olurdu... Bazen Hünkar'dan; "Erkek dişi sorulmaz muhabbetin dilinde/ Hakk'ın yarattığı her şey yerli yerinde/Bizim nazarımızda kadın –erkek farkı yok/ Noksanlık eksiklik senin görüşlerinde." Kimi zaman Kaygusuz Abdal'dan; "Bu âdem dedikleri/El ayakla baş değil/ Âdem manaya derler/ Suret ile kaş değil." Köy meydanına varmadan bazen ilahiler dolanırdı diline Yunus'tan; "Zerrin çiçek zikreder/Mor menekşe şükreder/Cümle bağlar, bahçeler/ Tesbih okur çiçekler.."

Köy meydanına, Burhan amcanın açık kasa kamyoneti gelir. İlk önce Fatma Ana'yı alır. Fatma Ana, tek tek asma yaprağı toplamaya gelecek kadınları evlerinden alır. Alışıldık üzere önce Gülistan ninenin evinin önünden geçer.

Ama bugün Fatma Ana, Zehra teyzenin öğretmen kızının kapılarının önünde beklediğini görünce yanına gitti;

- Kız Yıldız, sen ne zaman geldin?

- Fatma Ana kurban olam sana, gel bir sarılam. Dün geldim.

- Eee gel hadi, asmaya gideriz.
- Onun için bekliyorum.

Binerler kamyonete. Sarılır koklaşırlar. Hoş beş sohbet. Fatma Ana zaten yanınızdaysa zamanınız boş geçmez. Meseller anlatır. Şah-ı Merdan'dan menkıbeler demlenir. Hünkar'dan şiirler okur. Derviş Yunus'tan deyişler söyler.

Kamyonet asma da çalışacak kadınların hepsini alır. En son, köyün en küçük kızına gelir sıra. Bana. Nazlı'ya. Bizim evin önüne geldiğinde kamyonet, Fatma Ana'yı gördüğümde; içim de bir çalışma aşkı, bir umut belirir.

El uzatıp çekti beni Fatma Ana. Bindim kamyonete. Yıldız teyzeye bir bakış attım, çıkaramadım. Fatma Ana anladı tanımadığımı;

- Çıkaramadın herhal Nazlı?
- Bilemedim Fatma Ana.
- Zehra ninenin kızı... Yıldız...
- Yıldız teyze... Öğretmen olan...

Yıldız teyzenin eline uzandım. Öptürmedi elini. Boynuma sarıldı, öptü beni. O köyden okumak için gittiğinde ben el kadarmışım. Kadınlar kendi aralarında hoş beş muhabbet ederken, radyo da Mahzuni Şerif başladı;

İşte gidiyorum çeşm-i siyahım
Önümüze dağlar sıralansa da sıralansa da
Sermayem derdimdir servetim ahım
Karardıkça bahtım karalansa da...

Fatma Ana'ya baktım. Kocaman, kapkara gözlerinde boncuk boncuk gözyaşları... Mevla aşkı ağılatıyor bilge kadını.

Asma toplayacağımız bağa geldik. Fatma Ana bir karton parçası çıkardı. Bağa çalışmaya gelen kadınların isimlerini not aldı. Bağ sahibiyle görüşmüş, bu sene ki yevmiyeler iki katına çıkarmıştı. Herkes teşekkür edip, asma toplayacakları bağa yöneldi. Yıldız öğretmen asma işinde yeniydi, acemiydi. Fatma Ana tuttu elinden, asma toplamayı gösterdi.

- Gel bakalım öğretmen hanım, biraz talim yapalım. Şu asma yaprağını kökünden değil de, az ucundan koparıyoruz. Ağaç yaralanmasın. İncinmesin. Biz bilirsin, hiçbir canı incitmeyiz. Sapları yukarı gelecek şekilde sepete diyoruz. Ne çok büyük olacak asmalar, ne çok küçük...
- Fatma Ana, sen yol gösterirsin biz uymaz mıyız?

Öğlen olunca, herkes bir gölgelik bulup altına çekildi. Fatma Ana, öğlen yemeği için geçti ocağın başına, sıvadı kollarını "vira bismillah" deyip yemeğe girişti. Ben de o sırada Yıldız öğretmenin hikayesini dinlemek istedim; "Öğretmenliğe daha yeni başladım Nazlı. Ağrı Doğubayazıt da bir köy okuluna atandım. Yıllardır, Çökelek'ten, ailemden uzaktaydım. İstanbul'da liseyi ve üniversiteyi okudum. Eğlenceli, hareketli bir yaşantım vardı. Bir işin ucundan tutmuşluğum yoktu. Öğretmenliği kazandıktan sonra kendi ayaklarım üzerinde durmalıydım. Çevremden, eski hareketli yaşamımdan uzaklaştım.

Başladığım okul çok sıkıntılıydı. Soba yakmak, odun kırmak, etrafı temizlemek bilmediğim işlerdi. Birleştirilmiş bir sınıftı burası. Yani farklı yaşlardan çocuklar bir aradaydı. Bir taraftan okuma yazma öğretmeye çalışırken, diğer taraftan yaşça büyük öğrencilerin eğitimiyle ilgileniyordum. Çevre köylerden okula gelemeyen engelli öğrenciler de vardı. Buraların geri kalmışlığı beni çok üzmüştü. Karlı yollardan geçip evlerine gidiyordum, yararlı olmaya çalışıyordum. İyi kötü birşeyler öğreniyorlardı. Onlar da bana samimi davranıyordu. Köy işlerini öğretiyorlardı.

İnsan işte. İyisi de var, kötüsü de. Bazı art niyetli öğrenciler, köy işlerini bilmeyişimi kötüye kullandılar. Cengiz diye bir çocuk, yaşça diğerlerinden büyük, her hareketimle alay etmeye başladı. Bir gün dayanamadım, Cengiz'e bir tokat attım. Olay büyüdü. Ailesi büyük bir aşiretmiş. Yolumu kesmeye, beni tehdit etmeye başladılar. Üstüme köpekler saldı. Köylü yardımına yetişti. Benimse, bu yapılanlara rağmen mücadele aşkım daha çok arttı. Eğitimsizlik bütün kötülüklerin anasıydı. Biliyordum. Buraların sorumluluğu omuzlarımdaydı sanki. Bu köyde kalıp çocukları eğitmeye devam etmeliydim. Ama çocuklardan birinin bir lafı içime çok kötü oturdu;

- Daha bir sobayı yakmayı bilmiyor, gelip bize eğitim verecek !

Ben de yaz tatili olunca, kendi köyüme gelip bağ bahçe, köy işleriyle uğraşmak istedim. Yıllarca hor hakir görmüştüm bu işleri. Sonra Fatma Ana'yı düşündüm. Yıllardır bu köylü kadınlarının, sebat ederek ayakta durması için mücadele ediyor. Ben de bir işin ucundan tutayım dedim. Asma yaprağı iyi bir başlangıç bunun için. Fatma Ana hep derdi; insan, acı çekmeden, zorluk görmeden olgunlaşamıyor diye. O'nu şimdi daha iyi anlıyorum.

Fatma Ana zaman içerisinde, Yıldız öğretmene çok derin bilgiler sundu. Olayların suretine değil, iç yüzüne bakmayı öğretti.

Yemekler yendi. Kısa bir çay molası verildi. O sıra da Gülistan nine el edip beni çağırdı yanına. Öğlen namazına duracak. Abdest alması için yardımcı oldum. Gülistan nine, asma işinde çalışan en yaşlı kadın. Onun da iç burkan bir hikayesi var. İlk dinlediğimizde, asmada çalışanlar hüngür hüngür ağlamıştık; "Geçen sene. Ali'm Şırnak'ta şehit edildi. Evladını da göremedi. Taner'ini... Gelinim hamileydi. Bir bayrakla üç beş asker geldiler. Oğlunuz şehit oldu dediler. Evladımın gittiğine mi yanayım, gelinimin karnındaki yetimine yanayım, bilemedim. Sustum. Boğazıma bir şeyler düğümlendi. Eş dost geldi, üç beş gün ağladılar sızladılar... Ben de bir damla yaş yok. Sonra bir gün bahçeye diktiğim incir ağacını gördüm. Ali'm doğduğunda dikmiştim. Adıyla büyüsün diye. Ona sarıldım. Sanki yavruma sarılmışım gibi. Ağladım, ciğerim delinecek sandım. Yaşayamam dedim ondan sonra. İnsan yaşıyor. Torunum için yaşadım...

Fatma Ana, köylü kadınlarla birlik olup, Gülistan ninenin evini baştan aşağı onardı. Her işte, her menzil de, yol yordam bilen bir insan olduğu için, herkes Fatma Ana'nın sözüne itimat ederdi .

Paydos saati geldi. Yorgun argın kamyonete giderken Zeynep'in yüzündeki mutluluğu gördüm. Zeynep, asma yaprağı toplamaya işitme cihazı almak için geliyor. Doğuştan işitme kaybı var. Doğum sırasında oksijensiz kalıyor. Sonrasında gitgide artıyor kaybı. Babası umursamıyor. Annesinin, ablasının ısrarıyla doktora götürüyorlar. Ama iş işten geçmiş. Ciddi derecede artmış kaybı. Baba yine umursamıyor. Bir işitme cihazını çok görüyor kızına. Baktıkları birkaç büyükbaş hayvan var. Birini satıp, bir cihaz almıyor. Cihaz olsa da birşey değişmez diyor. Fatma Ana hayırsever bir insan. Bu işe de el atıyor. Zeynep'in babası, köylü erkekleri, Fatma Ana'ya karşı kışkırtıyor. "Kadın dediğin evde oturur diyorlar, çoluk çocuğa bakar, her işe burnunu sokmaz." Fatma Ana dirayetli, metanetli bu sözlere papuç bırakmıyor. "Kadın, asırlardır erkeğiyle başbaşa verip çalışmıştır. Geri planda kalmamıştır, diyor. Eski çağlar da, erenleri mutluluğa götüren kadınlar olmuştur. Bütün büyük işler, bir kadının yol göstermesiyle başlar. Bu kadın; bazen ana olur, bazen yar, bazen henüz evlenmemiş bir kızdır, bazen bir eş olur. O yüzden, kimsenin sözüne aldırış etmeden emeğimizle çalışmalıyız. Ter dökmeliyiz. Gül kokmalıyız."

Köy kadınlarından oluşan bir dayanışma birliği kuruyor. Adına da; "Dünya Ahret Bacılarım" diyor. Bu birliğin amaçlarını şöyle sıralıyor;

- Fakir ve kimsesizlere bir dost eli uzatma.
- İyiliği dustur edinip, kötülüğü men etme.

-Herkesle karşı hoşgörölü olma

-Gerektiğinde memleket savunmasına katılma.

-İlimde irfanda en önde olma, kız çocuklarının eğitim alması için mücadele etme.

Fatma Ana'nın yanına oturup yüzüne bakıyorum. Kamyonette gelirken de, bağ da çalışmaya ara verirken de; eski, kara kaplı bir kitap okuyor. Hiç göstermiyor. Sorunca; benden sana kalacak diyor Nazlı... Yolunun işaret taşları olacak diyor. Sesini, sözlerini, ruhumun derinliklerine yazmaya çalışıyorum. Sanki çok eski çağlardan, ulu bir menkıbe kitabından çıkıp gelmiş gibi. Elimizin üstünde, devamlı hayırlı bir el varmış gibi. Başımızı yaslayacak dimdik duran bir omuz varmış gibi. Hiç yanıltmıyor bizi yolumuzun mimarı.

Günler günleri kovalıyor. Bir cuma sabahı rahatsızlığımdan dolayı asma toplamaya gidemiyorum. Ama ruhum ve bedenim kadınlarla beraber. Akşamüstüne doğru içimi sebatsız bir hüzün kaplıyor. Göğsüm daralıyor. Yüreğimde acılardan bir düğüm...

Kara haber tez ulaşıyor. Kadınları taşıyan açık kasa kamyoneti, bir süt tankeri biçip geçiyor. Her bir kadın bir yana savruluyor. Haberi alır almaz soluğu kazanın olduğu yerde alıyorum. Fatma Ana'ya yaklaşıyorum. Elinde yıllardır okuduğu kitap; Hacı Bektaş-ı Veli; Velayetname... Açık kalan sayfaya bakıyorum; Erenlerin Anası Fatıma Bacı... Kadıncık Ana... Gözyaşlarıyla alıyorum kitabı bağrıma basıyorum.

Etraf bembeyaz. Bir gelincik tarlası gibi. Her tarafta cennet çiçekleri... Ten ölmüş ama canlar ölesi değil... Kalplerinden tertemiz, bembeyaz, besberrak bir süt geçiyor... Emek emek topladıkları incecik asma yapraklarıyla örtüyoruz gül yüzlü kadınların üstlerini.